

Padec cene nafte: blagoslov ali finančni 11. september?

13.1.2016

Pri zdajšnji ceni nafte večina proizvajalcev ne krije marginalnih stroškov črpanja, zato lahko cene v območju 20-40 USD označimo bolj kot ne začasne. Lahko pa kljub temu ostanejo nizke še nekaj časa.

Slovenija trgovinsko sicer ni močno izpostavljena do držav, ki jih lahko prizadene naftni šok. Vendar to ne pomeni, da morebiten šok ne bi posredno prizadel naših izvoznikov.

Ameriška investicijska banka Morgan Stanley ocenjuje, da bi cena soda nafte lahko upadla na 20 USD za sodček. K temu naj bi pripomogla tudi potencialna odločitev Kitajske o razvrednotenju juana proti dolarju v višini 15 %. Pri tej ceni večina proizvajalcev celo ne krije marginalnih stroškov črpanja, zato lahko cene v območju 20 - 40 USD označimo bolj kot ne začasne. Precej verjetnejša je vrnitev k cenam na raven 50 - 60 USD za sodček. Ker pa je nafta tudi »finančno« blago, lahko kljub temu cena ostane nizka še nekaj časa.

Nizke cene nafte in drugih surovin so v povprečju sicer dobra novica za razvita gospodarstva. Cene energetskih surovin so se v 2015 skoraj razpolovile (- 45 %), v evrih so upadle za nekoliko manj kot tretjino. Povprečna cena soda nafte brent je v lanskem letu povprečno znašala 52 USD, v zadnjih dneh so se cene približale 30 USD, najnižji vrednosti v zadnjih 12-ih letih. Stara pravila ne veljajo več, ker omejevanje proizvodnje s strani OPEC ne more v isti meri kot v preteklosti vplivati na višje cene nafte.

Toda siloviti padci, kot smo jim zdaj priča na mednarodnih trgih, lahko pomenijo sistemski šok za globalni finančni sistem in povzročijo socialno-politična tveganja v Braziliji, Rusiji, Južni Afriki. Vir nestabilnosti je tudi Kitajska z nejasno komunikacijo o doseganju ciljne rasti. V kolikor bi se res odločili za nenadno razvrednotenje svoje valute, obstaja bojazen, da bi ji lahko sledile ostale azijske države. Tako se pojavljajo vzporednice z azijsko krizo, kljub temu da so azijski finančni sistemi tokrat bolj varni, saj so v večji meri financirani s strani domačih bank. Na drugi strani svetovne multinacionalke dosegajo velik del dobičkov prav v azijskih državah. Zato je del teh zaslužkov v trdni valuti ogrožen, kar se odraža na delniških trgih. K nervozi na finančnih trgih prispeva tudi FED-ova napoved o dvigu obrestne mere, kar pomeni, da se USD krepi in denar globalno ni več tako poceni.

Slovenija trgovinsko neposredno ni močno izpostavljena do teh držav, še manj posredno. Vendar to ne pomeni, da morebiten šok ne bi posredno prizadel naših izvoznikov. Porajajo se določene vzporednice z letom 2007 in težavami Bear Stearnsa pri skladih, ki so investirali v finančne instrumente, zavarovane s tveganimi posojili (CDO).

Tokrat negotovost predstavlja Kitajska zaradi nejasne komunikacije o prihodnjih potezah svoje centralne banke in špekulacij z višino podjetniškega dolga na Kitajskem. Vsekakor je potrebno imeti odprte oči za morebiten pojav globalnega finančnega šoka, ki bi morda lahko prekinil počasno okrevanje evroobmočja.